

Püssi noored toovad probleemsed lood lavale

“Kui ma plaksutan ühe korra, siis te teete ühe inimese skulptuuri, kui kaks korda, siis teete paarisskulptuuri, kui kolm korda, siis kolmekesi ning kui neli korda, siis jagunete pooleks,” annab tantsuõpetaja Galina Dmitrijevõhh, kes on enda kanda võtnud ka integratsiooniprojektilt toetuse saanud dokumentaalteatri, kaheksale projektis osalevale noorele ülesande ja paneb muusika käima.

Muusika hakkab käima ja noored tantsivad üksteise järel ringis sammudes. Kui plaksutus käib, jooksevad nad paar sekundit paaniliselt ringi, et endale kaaslasid leida.

“Mida teie skulptuur kujutab?” küsib Galina Dmitrijevõhh kolmikult, kus noormees keskel ja tal kaks neidu käevangus. “See on ärimees oma noorte naistega,” itsitab vasaku käe küljes rippuv Nastja mõnuga.

Lihvivad väljendusoskust

Lisaks kehaskulptuuride tegemisele on noored koos käidud aja jooksul teinud hulgaliselt erisuguseid ülesandeid, mis peaksid muutma nende keha liikumise plastilisemaks ning õpetama neile meeskonnatööd, improvisatsiooni, artistlikkust ja eneseväljendusoskust.

“Teeme selleks erisuguseid harjutusi,” räägib Nastja, kelle arvates oli üheks keerulisemaks ülesandeks see, kui

neid jagati paardesse, anti kummalegi kummipaela ots pihku ning sunniti neid üle mitmesuguste mööblitükide ronima nii, et kumm oleks pidevalt pingul.

Lisaks sellele on noored katsetanud ka oma miimikaoskust ja mõtlemisjõudu. “Panime maha mõned asjad, üks inimene pidi neist ühe peale mõtlema ja teised ära arvama, millele ta just mõtles,” selgitab juhendaja Galina Dmitrijevõhh, kelle sõnul olid selle ülesande tulemused üllatavad. “Ühe tüdruku paariline suutis ära öelda kõik, millele teine mõtles, ning kui me pärast kõik koos arvasime, siis läks ka suurem osa täppi.”

Lisaks püütakse laval võtta poose otse elust. Näiteks tuleb noortel mängida stseen hommikuses bussipeatuses. Projektis osalevad kaks poissi seovad endale sallid rätideks ning istuvad toolidele - nemad on kaks vanainimest, kes ei soovigi bussile minna. Nemad vii-

davad siin oma aega.

Poiss-vanainimeste kõrval hakkab laval käpuli tütarlaps, kes kujutab koera. Lisaks on bussipeatuses veel mobiili ja dokumendikaustaga ärinaine ning mõned lapsed.

“Mina olen ärinaise turvamees,” pakub pikkajuukse-line õbluke tütarlaps, sätib oma käed kokku ja imiteerib relva kandmist.

“See ei sobi,” ei ole õpetaja välja mõeldud tegelaskujuga rahul. Neil tuleb leida endale uus tegevus ning ta kohmib kotist välja huuleläike ning hakkab ennast bussijaamas mukkima. Sellega on stseen valmis.

Publik räägib kaasa

Peale harjutuste, mida tehakse igal pühapäeval, mängitakse maha ka mõni eluline stseen. “Tavaliselt on see mingi konflikt, sest ühes teatrietenduses peab konflikt sees olema,” kinnitab juhendaja ning toob näite. “Meil oli selline stseen, kus laps saab koolis riielda, läheb koju, saab vanemate käest nahutada ning jõuab nii tänavale kehva seltskonda. Siis teeme oma tegevuses pöörde ja hakkame seda mängima sedapidi, et mis oleks saanud, kui õpe-

Stseen hommikusest bussipeatuses. Kaheksa Püssi dokumentaalteatri projektis osalevat noort on maha mänginud järjekordse stseeni elust.

taja oleks noorega teistmoodi käitunud, ja millega asi siis oleks lõppenud.”

Stseenid, mida läbi mängitakse, võetakse elust, samamoodi nagu ka projekti tulemusena sündiva etenduse sisu. “Ilmselt peame selle välja mõtlema, sest noorte enda kogemused on selliseks asjaks veel liiga napid,” arwab Dmitrijevõhh.

Esmalt aga lähevad kaheksa 15-18aastast noort vaatama samalaadset etendust, mida teeb noortetrupp, kes on neist oluliselt kauem

koos käinud. “Kohtla-Järvel on seda asja, millega meie tegeleme, tehtud juba väga pikka aega ning nende kogemused on oluliselt suuremad,” tunnistab Dmitrijevõhh ennast sel alal võhikuks ning kinnitab, et õpib koos noortega.

Püssi noorte igapäevase töö tulemusena peaks lõpuks sündima paarikümne minuti etendus, mille eripäraks on, et publik räägib laval toimuvale kaasa. “Näiteks võib keegi publiku seast püsti tõusta ning anda

kogu meie tegevusele hoopis teise suuna. Noored peavad suutma sellele kohe reageerida ning tegevust ja sisu muuta,” selgitab juhendaja, et noorte improvisatsioonioskus on sama oluline kui nende hea lavatunnetus.

Milliseks saab noortetüki sisu, on vara öelda. “Ilmselt ei peaks see olema selline igapäevane noorte teema nagu narkootikumid või alkohol. Võiks olla midagi muud,” arwab ta. Selle valimisel on kaheksal noorel võimalus kaasa rääkida.

Purtse teabetoa tiiva all on nii vanad kui noored

Novembris oma loomise kümnendat aastapäeva tähistav Purtse külaselts tahab kohalikele noortele ehitada skeitpargi ning teha korda peoplatsi Purtse männikus, kus välja vahetamist vajavad nii kiik kui lavaalus.

Purtse külaselts loodi kümme aastat tagasi eesmärgiga ehitada Purtse teabetuba koos avaliku internetipunktiga. “See oli aeg, kus internet oli väga kuum sõna, aga paljudel inimestel ei olnud veel arvatut ega internetiühendust,” räägib Purtse külaseltsi liige ja külanem Juho Pöld.

Internet on praegugi veel üks teabetoa kasutatavamaid teenuseid. Iga päev toovad viis arvatut siia terve hulga lapsi ning katsetamas käivad ka vanemad inimesed. Nii pensionärid kui keskealsed. “Nad käivad siin internetipangas, samuti uurivad katalooge ning teevad tellimusi,” selgitab teabetoa perenaine Merle Rohi.

Koht, kus kokku saada

Kümme aastat tagasi PRIA toel kortermajja ehitatud teabetuba on kohalike inimeste kokkukäimiskoht. Siin saab arutada külaasju, aga käia

ka niisama koos ning juttu vesta. Seda võimalust kasutavad külaseltsi pensionäridest liikmed, kes kord kuus oma võileibadega kohale tulevad, juttu veeretavad ning midagi põnevat ette võtavad. “Neil käib siin iga-suguseid külalisi alustades arstidest, lõpetades kauge-mal elanud inimestega, kes võõramaa elust oma muljeid jagavad,” selgitab Rohi, kelle sõnul on küla eakamad inimesed väga aktiivsed.

Põllu kinnitusel on küla eakad inimesed väga tegusad ning tänu nende on küla väljanägemine selline nagu see on. “Inimestel on väga korras aiad, mis on lausa kaunima kodu tiitleid võitnud,” tunnustab Pöld inimeste tegemisi. Purtse küla sai aastaid tagasi ka Ida-Virumaa korrastatuma küla tiitli.

Teabetoa all keldriruumides asub Purtse noortetuba, mis on ehitati viis aastat tagasi. Siin saavad noored

lauatennist mängida ning vajadusel ka pidusid korraldada. “Lapsed on ise siin diskosid korraldanud. Ise otsivad muusika, kutsuvad kokku inimesed ning hoivad korda. Kord korraldavad disko poisid, siis jälle on eestvedajateks tüdrukud,” on Rohi laste ettevõtmisega rahul.

Noortekeskuse kasutamine on Rohi sõnul hooajaline. Kui lauatennis enda jaoks avastatakse, siis käiakse päris usinalt. Siis jälle tuleb pikk paus.

“Noortekeskuse ruum ei ole kõige paremini õnnestunud. Keldriruumid on niisked ja madalate lagedega. Kui me seda tuba rajasime, siis tundus, et see on hea koht, kus lastel on mõnus omaette olla,” tunnistab Pöld, et suurem ja hubasem ruum tooks noori ilmselt tihedamini kokku.

Mänguväljakule lisaks skeitpark

Purtse külaseltsi eestvedamisel on kortermajade vahel õues väike mänguväljak pisematele lastele. Nüüd on plaan teha midagi ka

suurematele.

“Meil oli külakoosolek, kus inimesed pakkusid ideid, mida külaselts veel teha võiks. Siis räägiti sellest, et võiks olla ka oma väike skeitpark,” räägib Pöld.

Skeitpargile on isegi koht välja valitud. See on vahetult kortermajade lähedal, aga samas piisavalt kaugel, et kisaga mitte inimesi segada. “Esimese asjana tuleb meil selle alune maa munitsipaalomandisse saada ning seejärel saame otsida kohta rahastamiseks,” kinnitab külanem, kelle sõnul saab raha taotlemise kohaks ilmselt Virumaa Koostöökogu noortele suunatud meede.

Lisaks skeitpargile tulid küla inimesed välja ka ideega korrastada Purtse männikut, mis hädasti uuendamist vajab. “Pingid ja kiiged on vanad ja lagununud. Vaja oleks teha projekt, et saaks uuendatud nii kiik kui pingid ning saaks ka uue lavaaluse,” arwab Pöld, et ka selle rahastamisel võiks kasutada Virumaa Koostöökogu abi.

Hasartmängumaksu toel on külaselts männikus korda teinud võrkpalli- ja

Purtse külaselts korraldab igal aastal vastlapäeva. Viimasel aastal oli Tarakaldast alla laskjate arv rekordiline ning tee siia leidsid inimesed ka kaugemalt kui Purtsest.

liivaplatsi, lisaks saadi toona männikusse elektriühendus ning tehti pingid. “Kokkupan-dav lava, mis mööda valla üritusi ringi käib, on ka meie oma,” loetleb Pöld tehtut.

Traditsioonilised üritused

Igal aastal peab Purtse külaselts vastlapäeva ning sellel aastal oli seal rekord arv inimesi. “Palju oli peresid väikeseste lastega ning Tarakalda juures liugu laskmas oli meil 80 inimest,” meenutab Pöld korda läinud üritust.

Lisaks vastlapäevale korraldatakse igal aastal koristustalgud koos maitulega. Ka peetakse igal suvel traditsiooniline võrkpalliturniir, kus võisteldakse naaberomavalitsuste võistkondadega.

“Kui me midagi teeme, siis tulevad inimesed kaasa küll,” kinnitab Pöld ning sellest annab tunnistust ka aastaid tagasi tehtud matkarada, kus radu korrastati talgute korras. “Suures külas on inimesi siiski keerulisem kokku saada kui väikeses külas. Aga sellest hoolimata oleme kõik tehtud saanud.”